

quia rural en el vessant sept. de la serra de Rubió (Anoia), dalt d'un turó envoltat per torrents que formen la capçalera de la *riera de Maçana*; hi existia el *Castell de Maçana*, oit com *māsāna* a Rubió i a Igualada (Casac.).

DOC. ANT. 1030-1150: Pbr., de *Maciana* (en relacions de parr. del Bisbat de Vic, Pladevall, núm. 142, doc. 2, p. 73); en el cens de 1359 hom inclou: parroq. de *Massana jussana* i *Castell de Maçana sobirana* (CoDoACA XII, 69, 64); en la llista de parr. de 1331 S. *Ysclè de Massana* (p.p. Junyent *Misc. Griera* I, 378) i És el (3) en un doc. de 1105: Sancti Martini de *Mazana* (*El Mon. de Sta. M. de Gerri*, II, 63)?

4) *La Maçana*, poblet de Fontllonga (Noguera), 15 agregat a Camarasa; en el cens de 1359 es grafia com *Matana* (CoDoACA XII, 17); anotat com *masāna* a Àger (Casac.).

5) *La Maçana*, veïnat del municipi de Güel (Ribag.), amb límit amb el de Roda, a la dreta de l'Isàvena. 20 Notem que els mots *Maca* d'un doc. de 996, Abadal, *P. i R.* p. 316, els identifica com *Coma de Maçana*, prop de Güel.

A la mateixa zona Cor. anotà *lo tusāl de la masāna*, en el terme de Cornudella de Valira, al SO. del llogaret d'Isclès (nom que no ve de cap Sant Isclè) i el barranc de *laz masānas*.

6) *Coll de la Maçana*: al sector oriental de la serra de l'Albera prop del límit amb l'Empordà i prop del coll de Banyuls, hi ha la *riera de la Maçana* que 30 passa pel seu peu i desemboca a la platja d'Argelers. Desclot referint-se a aquest coll, sense esmentar el seu nom, indica que per allí havien entrat els francesos a Catalunya (*Crònica, NCL*, IV, 165.7-169, i n. 2), i després Muntaner també en parla: «lo senyor rei ordenà que lo comte d'Empúries --- gardàs lo coll de Banyuls e el *coll de la Maçana*» (*Cròn.*, cap. 120, ed. Casacuberta, IV, 11.25) i «trameseren missatge al rei d'Aragón --- e que li fàien saber que els francesos eren passats per lo *coll de la Maçana*» (ib. IV 40 16.30). Nom que els ve de:

La *Torre de la Maçana*, al límit dels termes d'Argelers i de Sureda (Ross. Sud) a la divisió de les aigües de la *riera de la Maçana* i de la de Vallbona, edifici construït pels reis de Mallorca en el S. XIV, 45 segons la *Gr.Enc.Cat.* IX, 399c.

7) *Maçana*, poblet, avui despoblat, en el terme de Coll de Nargó (Alt Urg.); s'esmenta en el *Spill* de Castellbò (a. 1518) com «lloc de *Massana*» (f. 40r), i hi ha l'esment de *Coll de Mazana* en doc. de 1065, 50 citat s.v. *Perles*.

8) *Can Maçana* (amb un *can* postís), gran masia dalt del *Coll de Maçana*, que marca la terminació occidental de Montserrat, situat en el terme del Bruc (Anoia); el *coll de Maçana* s'esmenta en un doc. de 55 1116 de Sant Cugat: «in terminum Terracia, in loco

que vocant Orioles, prope ipso *collo de Mazana*» (*Cart.St.Cugat* III, 9.33).

9) *La Maçana* o mas *Maçana*, en el terme de Pinós (Sols.), anotat per J.Cor. 1964; CATorras, *Pir.* 5 *Cat.* VIII, esmenta *La Massana*, com a nom d'una masia (p. 130a) i d'un clot (p. 128b). El següent pasatge d'un doc. de 1098 (vist per J.Cor. a l'Arxiu de Solsona) sembla referir-se aquest lloc: «in com. Urgelli, ter. castr. Curridani [Correà] vel in ipsa *Mazana*, afr. mer. in Odra [Vall d'Ora]»; més aclariment supra, s.v. Correà (n. 1).

10) *Cal Maçana*, en el terme de Figols (Berg.), 1963; *Cal Pasqual Maçana*, a Saldes (Berg.), 1963.

11) *Maçana*, alqueria prop de Campanet, entre aquesta vila i Pollença (Mall.); apareix en el *Rept.* d'aquesta illa amb grafia *Almanzana* (BDLCXIV, 1926, 188).

MAÇANES, municipi de la Selva, a l'esquerra del riu Tordera a l'Oest de *Maçanet de la Selva* (infra); pron. *māsānəs* (Casac., J.Cor.). L'Església de St. Esteve s'esmenta des del S. XI: 1093: sancti Stephani de *Masanis* (BABL III, 551); 1185 (Kehr, *Papsturk*, p. 515); 1171, de *Macianis* 1212, 1269, 1293: --- (*Cart. Roca-Rossa*, 181, 178, 179, 174).

Les Maçanes, partida del te. d'Aós (Urgellet, 1963). Barranquet de *Maçanes*, recollit a Peníscola (Cor. 1961).

Vall de Maçanes, anant de Marçà (Prior.) a Colldejou (Baix Cp. Tarr.); hom esmenta *regum de Massanas* en una donació de c. 1170 (Font Rius, *Cart.Pobl.* I, 138, p. 197).

TORRE DE LES MAÇANES, poble de la Marina Valenciana, s.v. *Torre de ~*

DERIV. *Maçanet*, derivat en -ETUM (sufix col·lectiu) 'lloc poblat de pomeres':

1) MAÇANET *de la Selva*, municipi de la Selva, al límit amb el Maresme, a l'Est de l'estació de la línia de ferrocarril, *Maçanet-Maçanes*; pron. *māsənĕt* (Casacuberta), *ə māsənĕt* (J.Cor. 1928).

DOC. ANT. 1185: *Massaneto* (Kehr, *Papsturk*, 515); 1214: Sancti Laurencii de *Macianeto*, --- de *Mazaneto* (Monsalv., XVII, 167); 1200, 1201, 1205, 1213, etc.: ~de *Macianeto* (*Cart.Roca-Rossa*, 36, 13, 37, 38); en docs. de 1196 i 1197 hom es refereix a la *riera de Maçanet* (ib., 39, 40); i en el cens de 1359 figura Batlia de *Massanet* (CoDoACA XII, 133).

2) MAÇANET *de Cabrenys*, municipi de l'Alt Empordà, situat en els Terraforts, prop del límit amb el Vallespir; pron. *māsənĕt* i de vegades *m. de kabrésĕt*, gent.: *māsənĕtĭns* (Casac.).

DOC. ANT. 878: *Macanetus*, 975: *Mazanedus*, 1017: in valle *Mazaneto* (Alsius, 166); 881, 978: *Maceneto* (Monsalv., X, 203); 1295: *Massaneto* (Font Rius, *Cart.Pobl.*, 359, i, 528); 1359: castell i terme de